

غذای خدایان

نویسنده: ترنس مک کنا

مترجم: عرفان گ.م.پ

غذای خدایان

غذای خدایان

کاوشی درباره سرچشمه درخت دانش

تاریخ بنیادین گیاهان، مخدرها و تکامل انسان

ترنس مک کنا

مترجم: عرفان گ.م.پ

۱۴۰۱

Food of the Gods - The Search for the Original Tree of Knowledge
First Published in the US in 1992 by Bantam Books, New York
Reprinted 1994 in England by Clays Ltd, St Ives plc

چاپ اول؛ آمريکا، نيويورک - سال ۱۹۹۲

« تمدن از آنجا آغاز شد که انسان به جای سنگ، کلمه پرتاب کرد.»
- زیگموند فروید

مقدمه مترجم

در ابتدا بسیار مفتخرم که توانسته‌ام چنین کتاب ارزشمندی را برای اولین بار به زبان فارسی برگردان کنم. چرا که اطلاعات قابل توجه و البته مهم، دقیق، علمی و گفته نشده‌ای را که دولت‌ها و نظام‌های آموزشی هیچگاه زبان به بازگو کردن آن نگشوده‌اند، در این کتاب آمده است. کتابی که اینک پیش روی شماست، حاصل یکسال و چند ماه تلاش بی‌وقفه‌ام در این زمینه بوده است.

کتابی که در اوایل که خواندم هدفی برای انتشارش نداشتم؛ اما هرچه بیشتر پیش رفت، مصمم شدم که این اثر را در قالب کتاب منتشر کنم. چون یکی از تاثیرگذار و حقیقی‌ترین اثرهایی بود که در زندگی با آن روبرو شده‌ام. در این کتاب خواننده با موضوعاتی از قبیل تاثیر مخدرها (عمدتا گیاهی) بر رشد فرهنگ‌ها، جوامع، افراد و حتی فرگشت انسان حیوانی به انسان خردمند امروزی روبرو خواهد شد. در ادامه با نحوه شکل‌گیری و تغییر ادیان از اشکال اولیه‌اش تا عصر حاضر، استفاده و نقش بعضی مخدرها در خودکامی و رشد شخصی انسان‌ها تا تبدیل شدنشان به سلاح‌ها و ابزارهایی برای کنترل، سرکوب و استعمار جوامع و مردمان دیگر توسط فرهنگ‌های سلطه‌گر به بحث گذاشته شده است.

این کتاب که برجسته‌ترین اثر ترنس کیمپ مک‌کنا (۱۹۴۶-۲۰۰۰) متخصص مردم‌گیاه‌شناسی، عارف، شمن‌باور، سخنران برجسته و نویسنده است، که یکبار برای همیشه موضوع و جایگاه مخدرها در زندگی و باورمان را از ابتدا تا به امروز بررسی و شفاف‌سازی می‌کند. لازم به ذکر است که بیشتر توضیحات داده شده در این کتاب از وقایع اتفاق افتاده در کشور آمریکا و فرهنگ آن مکان نام برده شده است. در آخر هیچ‌گونه تبلیغ، تشویق یا منعی به استفاده کردن یا نکردن مواد ذکر شده در این اثر نداشته و مسئولیت استفاده‌ی هر

کدام از آنها بر عهده‌ی مصرف‌کننده می‌باشد. باشد که قدمی در جهت آگاهی هرچه بیشتر شما مخاطبان عزیز برداشته شود.

یکم بهمن‌ماه ۱۴۰۰ خورشیدی

قدردانی‌ها

مایلم از دوستان و همکارانم برای صبوری و تشویقشان در نوشتن این کتاب تشکر کنم، به ویژه رالف آبراهام، روپرت شلدریک، رالف متزنر، دنیس مکنا، کریس هریسون، نیل هاسال، دن لوی، ارنست واو، ریچارد برد، روی و دایان تاکمن، فاستین بری و برایان والاس، و ماریون و آلن هانت-بادینر. همچنین متشکرم از خبرنگاران دکتر الیزابت جاد و مارک لامورو که اطلاعات مفیدی را ارائه دادند. هر کدام سهم منحصر به فرد خود را در تفکر من داشتند، اگرچه نتیجه‌گیری‌هایم برای دفاع از خودم است. کلکسیونر و دوستم مایکل هوروویتز سهم عمیقی در این کار داشت. او نسخه خطی را به دقت خواند و نقد کرد و آرشیو تصویری کتابخانه یادبود فیتز هیو لادلو را در دسترسم قرار داد که بدین ترتیب جنبه بصری استدلال من را به شدت غنی کرد. از مایکل و دولس مورفی، استیو و آیتنا دونووان، نانسی لاننی، پل هربرت، کاتلین اوشانسی و تمامی مؤسسه اسالین به خاطر فرصتی که برایم فراهم کردند تا در ژوئن ۱۹۸۹ و ۱۹۹۰ محقق اسالین باشم قدردانی می‌شود. بخش‌هایی از این کتاب در آن دوره‌های اقامتی نوشته شده است. همچنین با تشکر از لو و جیل کارلینو و رابرت چارترف، دوستان صبوری که به بخش‌هایی از این کتاب حتی بدون اینکه متوجه شده باشند، گوش سپردند. همسرم کیت، کاتلین هریسون مک‌کنا، مدت‌هاست که اشتیاق من به اقیانوس روانگردان‌ها و ایده‌هایی که در آنجا شنا می‌کنند را به اشتراک گذاشته است. در سفرهایمان به آمازون و جاهای دیگر، او بهترین همراه، همکار و انگیزه ممکن بوده است. کیت و دو فرزندم، فین و کلیا، از طریق نوشتن این کتاب از من حمایت کردند، اما از روحيات گوناگون و دوره‌های طولانی بدخلقی نویسنده در امان بودند. من عمیق‌ترین عشق و قدردانی خود را به آنها تقدیم می‌کنم. ممنون از حضورتان بچه‌ها. تشکر ویژه از لزی مردیت، ویراستارم در کتاب‌های

انتشارات بَنتم، و دستیارش، کلودین مورفی. اعتقاد بی‌پرده آنها به اهمیت این ایده‌ها، منبع الهام‌بخشی بود برای شفاف‌سازی و گسترش تفکر در حوزه‌های جدید. همچنین از وکیلیم، جان براکمن، تشکر می‌کنم، که من را از طریق شروع ویژه‌ای که فقط «باشگاه واقعیت» می‌تواند انجام دهد، هدایت کرد. در نهایت می‌خواهم بدهی عمیق خود را به جامعه روانگردان، صدها نفری که در طول عمری که در تعقیب حتی نگاهی به ملک طاووس^۱ گذرانده‌ام که افتخار من بوده است، بپذیرم. این شمن‌ها در میان ما هستند، چه باستانی و چه مدرن، کسانی که چشمانشان به مناظری خیره شده است که قبلاً توسط کسی دیده نشده بود، آنها بودند که راه را نشان دادند و الهام‌بخش من بودند.

^۱ در زبان انگلیسی به عنوان فرشته طاووس ترجمه شده، یکی از چهره‌های اصلی ایزدیان است. در داستان خلقت یزیدی، بر اساس عقیده یزیدی‌ها، خداوند هفت فرشته را برای اداره زمین خلق کرد که ملک طاووس در رأس آنان قرار دارم.

فهرست

مقدمه: بیانیه‌ای برای تفکر جدید در مورد مخدرها / ۱۳

یک ارزیابی مجدد دردناک • احیای باستانی • مانیفستی جدید • وراثت سلطه‌گر

فصل اول: بهشت / ۲۱

۱. شمنیسم: آماده‌سازی صحنه / ۲۳

شمنیسم و دین رایج • تکنیک‌های خلسه • جهانی از جنس زبان • واقعیت ابعاد بالاتر • یک الگوی فرهنگی شمنی • شمنیسم و جهان باستانی از دست‌رفته

۲. سحر و جادو در مواد غذایی / ۳۳

داستان پشمالوی نخستین • شما آنچه هستید که می‌خورید • همزیستی • دیدگاه جدیدی در سیر تکامل انسان • پیوند گمشده واقعی • سه گام بزرگ برای نژاد بشر • هدایت‌های روشن لامارک • سلایق اکتسابی

۳. کاوش درباره سرچشمه درخت دانش / ۴۷

توهم‌زها به‌عنوان پیوند گمشده حقیقی • در جستجوی درخت دانش • از بین بردن نامزدهای انتخابی

• گیاه آغازین • گیاهان توهم‌زا چیستند؟ • ماورای دیگر

۴. گیاهان و نخستینیان: کارت پستالهایی از عصر حجر / ۵۷

ویژگی‌های منحصر به فرد انسان • قابلیت مغزی انسان • دگردیسی میمون‌ها
• ظهور ماقبل تاریخ تخیل انسان • الگوها و ادراک • کاتالیز خودآگاهی
• جسم کلمه را ساخت • زنان و زبان

۵. رشدگرایی به‌عنوان فرهنگ و آیین / ۶۹

خلسه • شمنیسم به‌عنوان کاتالیزور اجتماعی • یکتاپرستی • یکتاپرستی و سواسی • تمایلات جنسی
باستانی • ایبوگایین در میان قبیله فنگ • تضادها در سیاست‌های جنسی

۶. مناطق مرتفع عدن / ۸۱

فلات تاسیلی • تمدن سرگرد • بهشت پیدا شد؟ • فرهنگ پیوند گمشده • سفر پیدایش آفریقا • چاتال
هوپوک • تفاوت بسیار اساسی • ذهنیت گیاهی • کل نگری گایان

فصل دوم: بهشت گم شد / ۱۰۷

۷. در جستجوی سوما: معمای ارزشمند ودایی / ۱۰۹

تماس با ذهنیت ماورای طبیعت • سوما چیست؟ • هاوما و زرتشت • هاوما و هارمالین • نظریه آمانیتای
واسون‌ها • مخالفت با استدلال قارچ مگس • واسون: تناقضاتش و سایر نامزدهای قارچی برای سوما
• اسپند به‌عنوان سوما • سوما به‌عنوان خدای مذکر ماه • سوما و احشام [مخصوصاً گاو] • تردیدهای
واسون • استدلالی قابل قبول تر • هندواروپاییان

۸. گمانه‌زنی‌ها در عدن: کرت مینوی و رمز و راز الوسینیان / ۱۳۱

رهایی از رمز و راز • سقوط چاتال هوپوک و عصر آغاز عصر شاهنشاهی • فانتزی قارچ مینوی • افسانه
گلوکوس • عسل و تریاک • ارتباط دیونیزوس • السرار الوسیس • معمایی روانگردان؟ • نظریه آججوی
حاصل از ارگوت • نظریه سیلوسایبین گریوز • نقطه عطفی تاریخی

۹. الکل و کیمیاگری تقطیری / ۱۴۵

اندوه جدایی از بهشت • الکل و عسل • شراب و زن • مخدرهای طبیعی و آزمایشگاهی • کیمیاگری و
الکل • الکل به‌عنوان مصیبت • الکل و زنانگی • کلیشه‌های جنسی و الکل

۱۰. سرایندگان رویایی: شاهدانه و فرهنگ / ۱۵۷

- حشیش • اسکیت‌ها • هند و چین • حشیش به‌عنوان سبکی فرهنگی • شاهدانه کلاسیک
- شاهدانه و زبان داستانی • شرق شناسی و شاهدانه در اروپا • شاهدانه و آمریکای قرن نوزدهم
- نگرش‌های در حال تکامل مخدرها • فیتز هیو لادلو • شاهدانه در قرن بیستم

فصل سوم: جهنم / ۱۷۱

۱۱. رضایت‌مندی از لباس‌های راحتی: شکر، قهوه، چای و شکلات / ۱۷۳

- گسترش ذائقه‌مان • زندگی بدون ادویه • ورود شکر • شکر به عنوان اعتیاد • شکر و برده داری • شکر
- الگوی سلطه‌گر • مخدرهای طبقه‌ی اشراف • قهوه و چای: جایگزین‌هایی جدید برای الکل • چای،
- انقلابی می‌کند • چرخه‌های استثمار • قهوه • برعلیه قهوه • شکلات

۱۲. دودش به چشم خودتان می‌رود: تریاک و دخانیات / ۱۸۹

- نگرش‌های متناقض • معرفی سیگار کشیدن به اروپا • فریب باستانی تریاک • تریاک شیمیایی
- تنباکوی احیا شده • دخانیات شمنی • تنباکو به عنوان دارویی قلبی • بر علیه تنباکو • دخانیات پیروزمند
- جنگ‌های تریاک • تریاک و سبک فرهنگی: د کوئینسی • آغاز روان‌داروشناسی

۱۳. صنعتی‌ها: هروئین، کوکائین و تلویزیون / ۲۰۷

- مواد مخدر سخت • کوکائین: وحشت سفیدی • مزیت کوکائین • تشنج ضد مخدر مدرن • مواد مخدر
- و دولت‌ها • مواد مخدر و سرویس اطلاعات بین‌المللی • مخدرهای الکترونیکی • سلاح پنهان

فصل چهارم: بهشت دوباره پیدا شده است؟ / ۲۲۱

۱۴. مختصری از تاریخچه روانگردان‌ها / ۲۲۳

- توهم‌زاهای دنیای جدید • آیه‌واسکا • پدر روانپزشکی • لذت‌های مسکالین • رنسانسی مدرن • زمزمه
- یک جهان قارچی جدید • اختراع ال‌اس‌دی • جعبه پاندورا باز شد • ال‌اس‌دی و روانگردان دهه شصت
- ریچارد شولتس و گیاهان توهم‌زا • لیری درهاروارد • سیلوسایبین: روانگردان‌ها در دهه هفتاد
- پیامدهای روانگردان • آگاهی عمومی از مسئله

۱۵. چشم به راه بهشت باستان / ۲۴۵

گزینه‌های دنیای واقعی • سرگذشت تریپتامین‌های توهم‌زا • چه حسی دارد؟ • مواجهه با پاسخ • بررسی هشت پا • هنر و انقلاب • گسترش آگاهی • جنگ مخدری • فرا فضا و آزادی انسان • چه جدیدی اینجاست • تجربه DMT • فرا فضا و قانون • برخوردها با فراذهنیتی چشمگیر • بازیابی ریشه‌هایمان • مداخله اصولگرایان • موضوع قانونی شدن • پیشنهادی متواضعانه

سخن آخر: نگاه به بیرون و درون دریایی از ستاره / ۲۶۷

اگر ما نه، چه کسی؟ اگر حالا نه، پس کی؟ • یافتن راه خروج • از علفزارها تا سفینه فضایی • ما در چشم‌انداز منتظر خودمان هستیم

مقدمه

بیانیه‌ای برای تفکر جدید در مورد مخدرها

یک کابوس، فرهنگ سیاره‌ای ما را آزار می‌دهد؛ و آن کابوس مواد مخدر است. به نظر می‌رسد تعریف کرامت انسانی که توسط رنسانس ایجاد شد و به ارزش‌های دموکراتیک تمدن مدرن غربی تبدیل شد، در حال انحلال است. رسانه‌های بزرگ با حجم بالا به ما اطلاع می‌دهند که ظرفیت انسان برای رفتار وسواسی و اعتیاد، پیوندی شیطانی با داروشناسی، بازاریابی و حمل‌ونقل پرسرعت مدرن ایجاد کرده است. اشکال استفاده از مواد شیمیایی که قبلاً مبهم بودند، اکنون آزادانه در یک بازار جهانی عمده‌تاً کنترل نشده رقابت می‌کنند. کل دولت‌ها و ملت‌ها در جهان سوم در دام کالاهای قانونی و غیرقانونی‌ای هستند که رفتارهای وسواسی را ترویج می‌کنند. این وضعیت جدیدی نیست، اما در حال وخیم شدن است. تا همین اواخر کارتل‌های بین‌المللی مواد مخدر مخلوقات مطیع دولت‌ها و سازمان‌های اطلاعاتی بودند که در جست‌وجوی منابع پولی «نامرئی» بودند تا با آن رفتار وسواسی نهادینه شده، خود را از نظر مالی تأمین کنند. امروزه، این کارتل‌های مواد مخدر، از طریق افزایش بی‌سابقه تقاضا برای کوکائین، به گول‌های سرکشی تبدیل شده‌اند که حتی سازندگانشان در برابر قدرتشان شروع به ناراحتی کرده‌اند. ما گرفتار مناظر غم‌انگیز «جنگ‌های مواد مخدر» هستیم که توسط نهادهای دولتی‌ای به راه انداخته می‌شوند که معمولاً به دلیل رخوت و ناکارآمدی فلج شده‌اند یا در تباری شفاف با کارتل‌های بین‌المللی مواد مخدر هستند که علناً متعهد به نابودیشان هستند. هیچ نوری نمی‌تواند در این وضعیت مصرف و سوء مصرف مواد مخدر همه‌گیر نفوذ کند، مگر اینکه ما یک ارزیابی مجدد با چشمانی واقف به وضعیت فعلی خود و بررسی برخی از الگوهای قدیمی تقریباً فراموش شده، تجربه و رفتار مرتبط با مواد مخدر انجام دهیم. اهمیت این وظیفه را نمی‌توان نادیده گرفت. بدیهی است که مصرف خودسرانه مواد روانگردان،